

Vergaderjaar 2015–2016

34 419

Burgerinitiatief «Teken tegen kernwapens»

Nr. 17

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2016

Zoals toegezegd tijdens het plenaire Kamerdebat «Teken tegen kernwapens» op 28 april jl. (Handelingen II 2015/16, nr. 82, Burgerinitiatief Teken tegen kernwapens) informeer ik uw Kamer over de uitvoering van de motie die tijdens dat debat door het Kamerlid Servaes is ingediend (Kamerstuk 34 419, nr. 11). Deze brief dient als aanvulling op mijn antwoord van 10 mei jl. op de Kamervragen van de leden Van Bommel en Sjoerdsma (Aanhangsel Handelingen II 2015/16, nr. 2524).

De motie Servaes c.s. verzoekt de regering om zich binnen de Open-Ended Working Group over nucleaire ontwapening in Genève (OEWG) actief in te zetten voor doeltreffende maatregelen, waaronder de start van onderhandelingen over een internationaal verbod op nucleaire wapens, om te komen tot een kernwapenvrije wereld. Ik heb als reactie gesteld dat ik deze motie zou uitvoeren in de context van de ontwapeningsstappen zoals voorzien in artikel VI van het Nucleaire Non-proliferatieverdrag (NPV). Dit artikel roept op tot «onderhandelingen te goeder trouw over effectieve maatregelen voor het einde aan de nucleaire wapenwedloop, nucleaire ontwapening en een verdrag inzake algemene en complete ontwapening».

De OEWG voert besprekingen over concrete effectieve juridische maatregelen en normen die nodig zijn voor algehele nucleaire ontwapening, en andere maatregelen die bij kunnen dragen aan voortgang op het gebied van nucleaire ontwapening. Van 2 tot 13 mei jl. vond de tweede inhoudelijke sessie van de OEWG plaats. Hieraan namen rond de 60 delegaties (echter, geen kernwapen bezittende landen) en meer dan 200 NGOs deel. Nederland nam overeenkomstig de motie Servaes c.s. actief en constructief deel met interventies, een presentatie, *working papers* en door het voeren van formeel en informeel overleg met zowel delegaties van partner- en andere landen als met verschillende NGOs en denktanks.

Nederland heeft tijdens de OEWG duidelijk en bij herhaling steun uitgesproken voor het doel van een kernwapenvrije wereld inclusief een alomvattend, afdwingbaar en verifieerbaar kernwapenverbod, gesteund door zowel kernwapenbezitters als niet-kernwapenstaten.

Ten tweede heeft Nederland concrete voorstellen gedaan betreffende mogelijke aanbevelingen door de OEWG om tot verdere effectieve en betekenisvolle stappen richting bovengenoemd doel te komen. Hieronder vallen onder meer een voorstel om te kijken naar een verbod op bepaalde soorten wapens en/of overbrengingsmiddelen, het verder beperken van de mogelijke inzet van nucleaire wapens door kernmachten, de mogelijke modaliteiten en timing van een alomvattend of partieel kernwapenverbod, alsook verder onderzoek naar en mogelijke codificatie van veiligheidsgaranties door kernwapenstaten.

Nederland heeft zich daarnaast geprofileerd met ideeën betreffende de nadere uitwerking en invulling van een aantal elementen die onmisbaar zouden zijn voor een kernwapenvrije wereld. Daarbij heeft Nederland zich specifiek gericht op de onderwerpen transparantie en verificatie. Vooruitgang op deze gebieden is zowel een absolute voorwaarde voor ontwapening als een gebied waarop concrete vooruitgang, hoewel gecompliceerd, mogelijk is. Nederland heeft tijdens de OEWG een presentatie over dit onderwerp gehouden, een vraag- en antwoordsessie geleid, en tijdens een interventie concrete voorstellen gedaan voor vooruitgang op dit gebied.

Ten vierde heeft Nederland aandacht gevraagd voor educatie en kennisoverdracht in de context van nucleaire ontwapening en het verbeteren van internationale samenwerking op dit gebied. Naast het belang van de betrokkenheid van academici en denktanks heeft Nederland herhaaldelijk steun uitgesproken voor de rol van NGO's – waarbij ook het voorbeeld van het PAX-burgerinitiatief en het recente Kamerdebat niet onvermeld bleef.

Tot slot heeft Nederland zich conform de motie Servaes ook in overleg met partnerlanden uitgesproken voor onze doelstelling van een kernwapenvrije wereld met een kernwapenverbod.

Het is nu aan de Thaise voorzitter van de OEWG om een eindrapport op te stellen op basis van de discussies tijdens de mei sessie van de OEWG en de verschillende *working papers* die al ingediend zijn of ingediend zullen worden. Nederland zal zich blijven inzetten voor een ambitieus en vooruitstrevend resultaat van de OEWG, dat op consensus van de deelnemers kan bogen en zodoende een goede grondslag vormt voor een nieuwe impuls richting *Global Zero* en een kernwapenverbod. Daarnaast is het van belang dat de resultaten ook door alle andere landen, in het bijzonder de kernwapenstaten, worden gedeeld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders